

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00568309
Ons Kenmerk : ODH-2020-00018867
Datum : **20 FEB. 2020**

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 23 december 2019 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op het project 'Langerak Zuid' en het bouwen van een nieuwbouwwijk aan de Tiendweg te Langerak. De aanvraag is ingediend namens de gemeente Molenlanden en betreft het opzettelijk vangen en verstoren van de heikikker, alsmede het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen en het onder zich hebben van de heikikker. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen, zoals genoemd in:

- Artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk vangen van de heikikker (*Rana arvalis*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de heikikker (*Rana arvalis*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de heikikker (*Rana arvalis*);
- artikel 3.6, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft het anders dan voor verkoop, onder zich hebben van de heikikker (*Rana arvalis*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 februari 2020 tot en met 31 januari 2025.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan de gemeente Molenlanden;
- II. de voorschriften 1 tot en met 16 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag van 23 december 2019 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf de datum van dit besluit tot en met 31 januari 2025.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - a de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
 - b het ecologisch werkprotocol (vs. 2) op te sturen;
 - c het uitvoeren van het inrichtingsplan ten behoeve van het nieuwe leefgebied voor de heikikker uiterlijk een week voorafgaand aan de start van de realisatie schriftelijk te melden;
 - d eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van te voren schriftelijk te melden;
 - e de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van te voren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van flora en fauna.
- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het activiteitenplan. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld, waarin in ieder geval het volgende dient te worden opgenomen:
 - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c de uit te voeren werkzaamheden;
 - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en het ecologisch werkprotocol op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de heikikker.
- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Inrichtingsplan bufferstrook Langerak Zuid -Heikikker' van 23 december 2019 en het rapport 'Langerak Zuid – Activiteitenplan ten behoeve van ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming' van 23 december 2019.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 genoemde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, minimaal één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.

Specifieke voorschriften

- 8 De amfibieën kerende rasters dienen functioneel te zijn gedurende de uitvoering van de werkzaamheden. Beschadigingen dienen terstond te worden hersteld.
- 9 Het nieuw in te richten winterbiotoop voor de heikikker dient voldoende vorstvrije en goed vergraafbare beschutte plaatsen te bevatten (Zie Bijlage 1). Hierbij dient de kans op predatie geminimaliseerd te worden, bijvoorbeeld door de aanleg van een watergang rondom de biotoop. Verder dient het winterbiotoop te voldoen aan de voorwaarden zoals opgenomen in het Kennisdocument Heikikker (BIJ12, 2017).
- 10 De wijze van afvangen en verplaatsen van de heikikker dient te worden vastgelegd in het ecologische werkprotocol (vs. 2) en ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. De wijze van uitvoering dient conform het Kennisdocument Heikikker (BIJ12, 2017) uitgevoerd te worden.
- 11 Heikikkers die van het terrein worden verwijderd, dienen direct door de deskundige naar het nieuwe leefgebied van de heikikker te worden verplaatst of overgezet te worden naar alternatief leefgebied buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- 12 Mocht er, ondanks de getroffen maatregelen, onverhoopt sprake zijn van voortplanting binnen het plangebied, dan dient deze voortplantingslocatie direct afgeschermd te worden met een amfibieën kerend raster. De werkzaamheden op deze locatie mogen pas weer worden hervat, nadat het larvaal stadium ten einde is, de jonge exemplaren van de heikikker door een ter zake kundige zijn weggevangen en er minimaal vijf aansluitende dagen géén heikikkers zijn gevangen.
- 13 Vóór de start van en gedurende de voortplantingsperiode dienen de voortplantingswateren ten zuiden van de bufferstrook te allen tijde toegankelijk te zijn voor de heikikker. Ook het winterhabitat en het foerageergebied in én ten zuiden van de bufferstrook dienen toegankelijk te blijven (zie Bijlage 1). Voorgenoemde gebieden dienen duurzaam en functioneel te blijven. Indien de gebieden door successie of verruiging dreigen dicht te groeien, dient doelmatig beheer te worden uitgevoerd.
- 14 De deskundige op het gebied van de heikikker (vs. 4) dient alle bevindingen bij te houden in een logboek. Dit logboek dient aanwezig te zijn in het plangebied gedurende het project. Het logboek dient uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden te worden verstrekt aan Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. In het logboek dient in ieder geval het volgende te worden vermeld:
 - op welke data de deskundige aanwezig was;
 - welke werkzaamheden zijn uitgevoerd;
 - hoeveel volwassen en juveniele exemplaren van de heikikker (individueën) zijn verplaatst; en/of
 - wanneer en waar larven of eieren zijn weggevangen en verplaatst naar het gerealiseerde leefgebied ten zuiden van het plangebied (zie Bijlage 1).

15 De effectiviteit van de maatregelen dient gedurende één jaar, éénmaal tijdens en éénmaal na de voortplantingsperiode van de heikikker, te worden gemonitord. In deze monitoring wordt de zuurgraad van de voortplantingswateren meegenomen. Uit deze monitoring moet blijken of de heikikker gebruik maakt van de voortplantingswateren binnen de ecologische bufferstrook en ten zuiden hiervan (zie bijlage 1). Naar aanleiding van deze monitoring dienen minimaal de volgende onderdelen te worden aangeleverd:

- Een gemotiveerde methode waaruit blijkt hoe de monitoring is aangepakt en op welke plaatsen de monitoring heeft plaatsgevonden;
- Heldere resultaten waaruit blijkt welke waarnemingen zijn verricht en hoeveel heikikkers gebruik maken van de nieuwe voortplantingswateren;
- Een conclusie over het gebruik van het nieuwe habitat en een voorstel voor mogelijke aanvullende maatregelen die kunnen worden genomen indien blijkt, dat de genomen maatregelen niet de verwachte effectiviteit hebben zoals beoogd.

De resultaten van deze monitoring dienen vóór 1 december 2020 te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Unit Groen Bodem en opsporing, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van flora en fauna.

16. Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting en het beheer van de voorzieningen en het leefgebied van de heikikker wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor de onderhoudsverplichting. Dit dient contractueel vastgelegd te worden.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 23 december 2019 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb) ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op het project 'Langerak Zuid' en het bouwen van een nieuwbouwwijk aan de Tiendweg te Langerak. De aanvraag is ingediend namens de gemeente Molenlanden en betreft het opzettelijk vangen, onder zich hebben en verstoren van de heikikker, alsmede het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soort. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen, zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb, voor wat betreft het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk vangen van de heikikker (*Rana arvalis*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb, voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de heikikker (*Rana arvalis*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb, voor wat betreft het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de heikikker (*Rana arvalis*);
- artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb, voor wat betreft het anders dan voor verkoop, onder zich hebben van de heikikker (*Rana arvalis*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 februari 2020 tot en met 31 januari 2025.

Bij de aanvraag zijn de volgende stukken gevoegd:

- Actualisatie natuuronderzoek Langerak Zuid – Heikikker en rugstreeppad – Conceptrapport, Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V., Projectcode: MONA1801, 7 augustus 2018;
- Inrichtingsplan bufferstrook Langerak Zuid -Heikikker, Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V., Projectcode: MOEC1903, 23 december 2019;
- Langerak Zuid – Activiteitenplan ten behoeve van ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming, Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V., Projectcode: MOEC1905, 23 december 2019;
- Regionale woonvisie Alblasserwaard Vijfheerenlanden – Overkoepelende visie, KAW, 21 november 2013.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag voor de heikikker is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De heikikker is een van nature in Nederland in het wild levende soort genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De heikikker is tevens genoemd in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, eerste, tweede en vierde van de Wnb is het verboden:

- de heikikker opzettelijk te vangen;
- de heikikker opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de heikikker te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb, is het verboden, anders dan voor verkoop, de heikikker onder zich te hebben of te vervoeren.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort.

Beoordeling

Aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het realiseren van een nieuwbouwwijk langs de Tiendweg in Langerak. De ontwikkelingen betreffen onder andere het bouw- en woonrijp maken van het huidige grasland en het realiseren van de nieuwe woningen. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd en vangen aan wanneer de ontheffing is verleend. De werkzaamheden duren circa vier jaar.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in de periode 2016-2019 onderzoek naar de heikikker plaatsgevonden. Er zijn gedurende 2016, 2018 en 2019 meerdere onderzoeken uitgevoerd. Het onderzoek is niet volledig uitgevoerd conform het Kennisdocument Heikikker (BIJ12, 2017), omdat in het veenweidegebied lagere concentraties van de heikikker voorkomen. De dieren zijn daardoor lastig waar te nemen. Om die reden zijn er extra bezoeken gebracht aan het plangebied, waarbij zowel is gelet op de koorzang en de aanwezigheid van larven. Daarnaast wordt met het inrichtingsplan overgecompenseerd voor eventuele gemiste individuen van de soort. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De heikikker is in het plangebied aangetroffen. In het plangebied is land- en voortplantingshabitat aanwezig. Voor wat betreft het landhabitat, gaat het om (potentiële) winterverblijfloccaties, foerageergebied en leefgebied. De kade waarop de Tiendweg gelegen is wordt in beperkte mate gebruikt door de heikikker als winterbiotoop. Deze kade zal naar verwachting niet langer door de heikikker worden gebruikt, wanneer de aangrenzende watergang wordt verbreed en vishoudend wordt. Het meest geschikte winterbiotoop, betreft echter een griend ten zuiden van het plangebied, welke is omringd door knotwilgen. Hier zijn ondiepe poelen en struweel aanwezig. De heikikker maakt voor de overwintering ook gebruik van de griend. Het optimale landbiotoop is verder beperkt tot de bermen van de sloten.

Het gebruik van de Tiendweg als voortplantingslocatie is aan het licht gekomen, doordat activiteit van de heikikker werd vastgesteld ten noorden van de in de winter van 2016-2017 aangelegde bouwweg. In acht van de 14 ondiepe afwateringssloten, die tussen het grasland zijn gelegen, is voortplanting van de heikikker vastgesteld. Op basis van de onderzoeken is de aanwezigheid van de heikikker in het plangebied ingeschat op circa 50 volwassen individuen.

Als gevolg van de werkzaamheden wordt de heikikker opzettelijk verstoord en worden voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van de soort beschadigd en vernield. Voor de uitvoering van de werkzaamheden kan het daarnaast noodzakelijk zijn om (ondanks de amfibieën kerende afrastering) eventueel nog in het plangebied aanwezige heikikkers te verplaatsen naar het aangrenzende bestaande én nieuw gerealiseerde leefgebied buiten de amfibieën kerende rasters. Hiermee worden de verbodsbepalingen

zoals opgenomen in artikel 3.5, eerste, tweede, en vierde lid en artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de heikikker tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Inrichtingsplan bufferstrook Langerak Zuid - Heikikker' van 23 december 2019 en hoofdstuk 3.4 van het 'Langerak Zuid - Activiteitenplan ten behoeve van ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming' van 23 december 2019.

Deze maatregelen bestaan, kort samengevat, uit het aanleggen van nieuwe wateren en het realiseren van winterbiotoop ten zuiden van het plangebied in een zogenoemde bufferstrook. Het nieuw gerealiseerde habitat wordt gemonitord op geschiktheid voor de heikikker. Eenmaal per jaar wordt inzichtelijk gemaakt of de voortplantingswateren functioneren zoals verwacht. Gedurende deze monitoring wordt de zuurgraad van de voortplantingswateren gemonitord. Hierbij wordt tevens gekeken naar het beheer van het gebied. Het plangebied wordt ontoegankelijk gemaakt voor de soort door het plaatsen van amfibieën kerende rasters. Daarnaast worden werkzaamheden, afhankelijk van de functie voor de soort, buiten de kwetsbare periode uitgevoerd.

Voortplantingswater

De aanwezige watergangen tussen de woonwijk en de resterende polder worden voorzien van natuurlijke oevers met een breedte van minimaal 1 meter en een zeer flauwe helling waardoor plasdras-situatie ontstaat. Door de aanleg van de natuurvriendelijke oevers met plas-dras, wordt voorzien in een ondiepe waterzone met mogelijkheden voor ontwikkeling van water- en oevervegetatie. Door gefaseerd beheer en de aanleg van natuurvriendelijke oevers wordt het projectgebied daarmee meer geschikt voor de heikikker ten opzichte van de huidige situatie. Hierdoor wordt de ontwikkeling van geschikte biotopen bevorderd.

In de polder, ten zuiden van de bufferstrook worden twee ondiepe poelen aangelegd van maximaal 50 cm diep (zie Bijlage 1). De poelen liggen in de zon en lopen vanuit het midden flauw af naar het maaiveld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het aanwezige klei op veen om de poelen in het voorjaar waterhoudend te laten zijn. De oppervlakte van deze poelen bedraagt circa 1050 m².

Tevens worden twee poelen gerealiseerd op de oever van de watergang, tussen de buffersloot en de polder. Ook deze poelen zijn maximaal 50 cm diep. Om vestiging van vissoorten te voorkomen wordt een grondwal op het hoogste waterpeil van de watergang in stand gehouden. De oppervlakte van deze poelen bedraagt circa 185 m². De oevers van de wateren worden eenmaal per 2-3 jaar gefaseerd gemaaid in de periode oktober - november. De maaiwerkzaamheden worden door een maai-hark combinatie uitgevoerd die zo min mogelijk beschadiging aan de oeverstructuur veroorzaakt.

Foerageergebied/ Landbiotoop/ Winterhabitat

De bufferstrook wordt ingericht als landbiotoop met kruidenrijk, vochtig hooiland dat kan gaan fungeren als foerageergebied en waarop bosplantsoenen en struweel worden gerealiseerd ten behoeve van (winter)rust- en schuilplaatsen. Om geschikte foerageergebieden en overwinteringsplaatsen in de bufferstrook te realiseren, wordt er reliëf in het landschap aangebracht. Het winterhabitat van de heikikker dat ten zuiden van het projectgebied, in de griend, is gelegen, wordt ontzien en niet ontsloten door paden. In verband met het voortzetten van het huidige onderhoud, zullen wel dammen aangebracht worden aan de randen van het betreffende perceel.

Het foerageergebied (hooiland) zal lager gelegen en vochtiger zijn. De overwinteringsplaatsen, bestaande uit bos en struweel, zullen hoger gelegen zijn met vorstvrije delen buiten het bereik van grondwater. In de polder ten zuiden van de bufferstrook, wordt daarnaast rondom de poelen optimaal landbiotoop gerealiseerd. Dit zal plaatsvinden door verschraling, hetgeen ook in het projectgebied heeft geleid tot het verbeteren van het landbiotoop, en het deels verwijderen van de vruchtbare toplaag rondom de poelen. Dit betreft een oppervlakte van circa 5200 m², welke wordt afgeschermd van agrarisch gebruik middels een amfibieën

kerend raster. Er wordt in de bufferstrook geen verharding aangebracht. Schelpenpaden en houtsnippers combineren slecht met de habitateisen van de heikikker en worden om deze reden niet toegepast.

Er wordt verschrallingsbeheer toegepast in het landbiotoop. Dit beheer wordt gefaseerd uitgevoerd zodat het voedselaanbod zo min mogelijk wordt verminderd. Daarnaast wordt er tweemaal per jaar gemaaid in de periode juli – augustus en september – oktober.

De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de heikikker. Dit hebben wij ook geborgd in o.a. voorschrift 4 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de werkzaamheden gaan voortplantingswateren en land- en winterbiotoop van de heikikker verloren. Ten zuiden van de geplande werkzaamheden wordt een zogenaamde 'bufferstrook' gerealiseerd die deels voorziet in landbiotoop met foerageerplaatsen en deels voorziet in aanvullend winterhabitat voor de heikikker. Ten zuiden van de bufferstrook worden tevens voortplantingswateren en landbiotoop gerealiseerd. Ook wordt zoveel mogelijk buiten de meest kwetsbare periode(n) van de heikikker gewerkt. Eventueel in het plangebied aanwezige exemplaren van de heikikker worden door een deskundige op het gebied van de heikikker weggevangen en verplaatst naar aangrenzend overeenkomstig biotoop buiten de invloedssfeer van het plangebied. Door het plangebied ongeschikt te maken voor de heikikker wordt voorkomen dat de soort aanwezig is in het plangebied ten tijde van de werkzaamheden. Hierdoor wordt voorkomen dat er dieren worden gedood of verwond. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 8.

Het alternatieve leefgebied van de heikikker komt beschikbaar vóórdat de voortplantingswateren in het plangebied verloren gaan waardoor te allen tijde voldoende leefgebied aanwezig is. Het totale oppervlak dat dient ter compensatie voor het leefgebied van de heikikker dat verloren gaat, is groter dan in de oorspronkelijke situatie. Dit betekent dat zelfs bij een onderschatting van de populatie in het plangebied, er voldoende robuuste uitwijkmogelijkheden zijn voor voortplanting, overwintering en om te foerageren. Het winterbiotoop dat ten zuiden van het plangebied komt te liggen, bevat verschillende structuren waaronder struiken en struweel, en wordt opgeruwd. Daarnaast dient het winterbiotoop van de heikikker in kwalitatieve zin optimaal te worden ingericht. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 9. De oevers van de wateren worden eenmaal in de 2-3 jaar gefaseerd gemaaid. Daarnaast wordt verschrallingsbeheer toegepast in het landbiotoop. Dit beheer wordt gefaseerd uitgevoerd zodat het voedselaanbod zo min mogelijk wordt verminderd. Daarnaast wordt er tweemaal per jaar gemaaid. De voortplantingslocaties, het winterbiotoop en de foerageergebieden die worden gerealiseerd kunnen snel dichtgroeien met vegetatie, omdat voedselrijke geroerde bodem in dit gebied verruiging faciliteert. Dit dient te worden voorkomen zodat de functies voor de heikikker aanwezig blijven. Vóór de start van én gedurende de voortplantingsperiode dienen de voortplantingswateren ten zuiden van de bufferstrook te allen tijde toegankelijk te zijn voor de heikikker. Ook het winterhabitat en het foerageergebied in én ten zuiden van de bufferstrook dienen toegankelijk te blijven. Het duurzaam behoud en beheer van deze functies hebben we in voorschrift 13 geborgd.

De wijze van afvangen en verplaatsen van de heikikker dient te worden vastgelegd in het ecologische werkprotocol (vs. 2) en ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. De wijze van uitvoering dient conform het Kennisdocument Heikikker (BIJ12, 2017) te worden uitgevoerd. Dit is opgenomen in voorschrift 10.

Volwassen heikikkers die van het terrein worden verwijderd, dienen direct door de deskundige op het gebied van de heikikker te worden verplaatst of overgezet naar alternatief leefgebied buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden, zodat verstoring en stress tot een minimum wordt beperkt. Dit hebben we in voorschrift 11 geborgd.

Mocht er, ondanks de getroffen maatregelen, onverhoopt sprake zijn van voortplanting binnen het plangebied, dan dient deze voortplantingslocatie direct afgeschermd te worden met toepassing van een amfibieën werend scherm. De werkzaamheden op deze locatie mogen pas weer worden hervat, nadat het

larvaal stadium ten einde is, de jonge exemplaren van de heikikker zijn weggevangen en er minimaal vijf aansluitende dagen géén heikikkers zijn gevangen. Dit is opgenomen in voorschrift 12.

Om de effectiviteit van de te treffen maatregelen te borgen wordt het bijhouden van een logboek, met betrekking tot de heikikker, aanvullend opgelegd in voorschrift 14 van dit besluit.

Dit logboek dient (digitaal) beschikbaar te zijn op de projectlocatie. Daarnaast dient het logboek uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden te worden verstrekt aan Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 14.

Aangezien de heikikker reeds in de polder en ten zuiden van het plangebied voorkomt, is het aannemelijk dat de aan te leggen poelen, voortplantingswateren en het landbiotoop door de heikikker snel gevonden zullen worden. Het nieuw gerealiseerde habitat wordt gemonitord op geschiktheid voor de heikikker. Eenmaal per jaar wordt inzichtelijk gemaakt of de voortplantingswateren functioneren zoals verwacht. Gedurende deze monitoring wordt de zuurgraad van de voortplantingswateren gemonitord. Hierbij wordt tevens gekeken naar het beheer van het gebied. In aanvulling hierop dient de effectiviteit van de maatregelen gedurende één jaar, éénmaal tijdens en éénmaal na de voortplantingsperiode van de heikikker, te worden gemonitord. Uit deze monitoring moet blijken of de heikikker gebruik maakt van de nieuw te realiseren voortplantingswateren binnen de ecologische bufferstrook en ten zuiden hiervan. De vereisten met betrekking tot de monitoring zijn opgenomen in voorschrift 15.

Op grond van het voorgaande achten wij het voldoende aannemelijk dat de soort in het plangebied aanwezig blijft en zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de geplande werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de heikikker.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het ecologisch werkprotocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

Aan de hand van een trendprognose is het de verwachting dat het aantal inwoners van de voormalige gemeente Molenwaard zal groeien van 29.460 inwoners in 2016 naar 31.130 tot 33.110 in 2036 (Woningmarkt scan Companen, p. 12). Naast de toename van de bevolking zien we dat de komende jaren ook de samenstelling van de huishoudens verandert. Vergrijzing, ontgroening en gezinsverdunding zijn hierbij belangrijke trends. De veranderende bevolkingsopbouw en toename van het aantal huishoudens resulteert in een behoefte aan woningen. Ook op lokaal niveau is het bouwen voor de behoefte leidend. De behoefte in de kern staat daarbij centraal omdat er een grote verbondenheid aan de kernen is. Uit de woningmarktscan van Companen van augustus 2016 blijkt dat er in Langerak vooral vraag is naar koopwoningen. De kern beschikt namelijk al over voldoende huurwoningen. Met de bouw van koopwoningen wordt beoogd ruimte te bieden aan de woonwensen van veel inwoners. Dit leidt enerzijds tot doorstroming op de woningmarkt elders binnen de gemeente en anderzijds tot kansen voor inwoners om de eigen kern te blijven wonen. In de komende 15 jaar zullen in het plangebied circa 150 nieuwbouwwoningen worden gerealiseerd. Hiermee wordt de vraag naar woningen in Langerak vrijwel geheel opgevangen. Gelet op het

voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'dwingende redenen van groot openbaar belang' voldoende onderbouwd is.

Geen andere bevredigende oplossing

Reeds in 2006 heeft de toenmalige gemeente Liesveld een structuurplan vastgesteld waarin de basis is gelegd voor het nieuwe woongebied Langerak-Zuid. In het kader van dat structuurplan heeft een integrale afweging van de diverse ontwikkelingen plaatsgevonden, ook op het gebied van ecologie. In aansluiting op dat structuurplan is vervolgens in 2009 het bestemmingsplan Woonleefhart/Langerak-Zuid vastgesteld en deze is in 2011 onherroepelijk geworden. De ontwikkeling van Langerak-Zuid maakt deel uit van het gebied binnen de rode contour die destijds werd gehanteerd. Daarmee is een andere locatie voor de te realiseren nieuwbouw niet mogelijk. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd en vinden plaats gedurende een tijdsbestek van circa vier jaar.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er voldoende is aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de heikikker zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn dan voorliggend besluit op grond van hoofdstuk 3 van de Wnb, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Hiervoor is de gemeente Molenlanden bevoegd gezag.

Conclusie

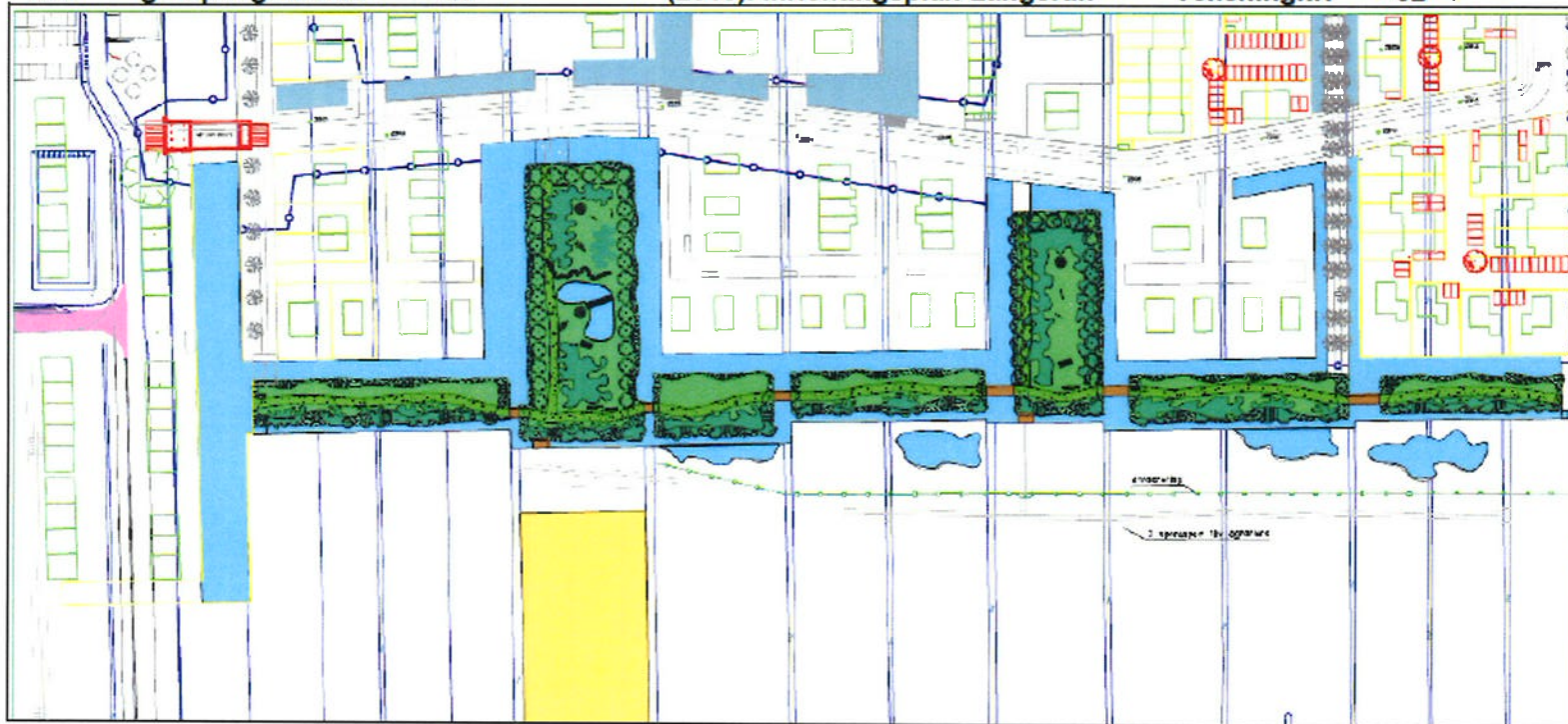
Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid van de Wnb worden verleend.

omgevingsdienst
Haaglanden

Bijlage 1: Kaart inrichtingsschets bufferstrook

Bron: DG groep ingenieurs voor de buitenruimte. (2018). Inrichtingsplan Langerak Zuid. Tekeningnr. 341-026 IP-01

LEGENDA

	Water		Bomen, Knotwilgen		Houtrillen		Loopstammen
	Woonvelden		Bosplantsoen		Klimboom		Wijgentenentent
	Winterhabitat Heikikkers		Gras		Balanceertouw		
	Taludlijnen		Rietzone		Slingertouw		
			Graspad, gemaaid		Knuppelpad		Dam

